

II

(Akty przygotowawcze)

KOMITET REGIONÓW

58. SESJA PLENARNA W DN. 23-24 LUTEGO 2005 R.

Opinia Komitetu Regionów w sprawie komunikatu Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego oraz Komitetu Regionów pt. „Zarządzanie ryzykiem powodziowym — zapobieganie, ochrona i minimalizowanie skutków powodzi”

(2005/C 164/01)

Komitet Regionów,

uwzględniając komunikat Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego oraz Komitetu Regionów pt. „Zarządzanie ryzykiem powodziowym — zapobieganie, ochrona i minimalizowanie skutków powodzi” (COM(2004) 472 końcowy);

uwzględniając decyzję Komisji Europejskiej z dnia 12 lipca 2004 r. o zasięgnięciu opinii Komitetu w tej sprawie zgodnie z art. 265 ust. 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską;

uwzględniając decyzję Przewodniczącego z dnia 26 maja 2004 r. powierzającą sporządzenie opinii w tej sprawie Komisji ds. Zrównoważonego Rozwoju;

uwzględniając wnioski Rady w sprawie zarządzania ryzykiem powodziowym, przyjęte w dniu 14 października 2004 r.;

uwzględniając własną opinię w sprawie wniosku Komisji dotyczącego dyrektywy Rady ustanawiającej ramy dla działań wspólnotowych w dziedzinie polityki wodnej (COM(1997) 49 końcowy — CdR 171/97 fin ⁽¹⁾);

uwzględniając własną opinię w sprawie komunikatu Komisji w sprawie szóstego programu działań Wspólnoty Europejskiej na rzecz ochrony środowiska „Środowisko 2010: nasza przyszłość, nasz wybór — szósty program działań na rzecz ochrony środowiska”, oraz wniosku dotyczącego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wspólnotowego programu działań na rzecz ochrony środowiska 2001-2010 (COM(2001) 31 końcowy — CdR 36/2001 fin) ⁽²⁾;

uwzględniając własną uchwałę w sprawie ostatnich katastrof powodziowych w Europie oraz ustanowienia Funduszu Solidarności Unii Europejskiej (CdR 294/2002 fin) ⁽³⁾;

uwzględniając swoją opinię z inicjatywy własnej w sprawie „Zarządzania oraz konsekwencji katastrof naturalnych: rola wspólnotowej polityki strukturalnej” (CdR 104/2003 fin) ⁽⁴⁾;

uwzględniając własną opinię w sprawie wniosku Komisji dotyczącego rozporządzenia ustanawiającego Europejską Grupę Współpracy Transgranicznej (COM(2004) 496 końcowy — CdR 62/2004 fin);

⁽¹⁾ Dz.U. C 180, z 11.6.1998, s. 38

⁽²⁾ Dz.U. C 357, z 14.12.2001, s. 44

⁽³⁾ Dz.U. C 66, z 19.3.2003, s. 26

⁽⁴⁾ Dz.U. C 256, z 24.10.2003, s. 74

uwzględniając własną opinię w sprawie: Komunikat Komisji Europejskiej pt. „Budowanie wspólnej przyszłości — wyzwania polityki i środki budżetowe poszerzonej Unii na lata 2007-2013” (COM(2004) 101 końcowy — CdR 162/2004 fin);

uwzględniając własną opinię (CdR 299/2004 rev.1) przyjętą w dniu 9 grudnia 2004 r. przez Komisję ds. Zrównoważonego Rozwoju (Sprawozdawca: Henk Aalderink, Członek Rady Wykonawczej prowincji Gelderland (NL/ALDE));

a także mając na uwadze, co następuje:

- 1) Zarządzanie ryzykiem powodziowym stanowi ważną kwestię dla regionów i gmin europejskich. Wiele samorządów terytorialnych musi zajmować się ryzykiem powodzi przez wylewające rzeki bądź morze w celu ochrony i zachowania jakości życia swoich obywateli.
- 2) Można zidentyfikować różne rodzaje powodzi według ich różnej charakterystyki regionalnej. Niezbędne są najróżniejsze działania, aby zredukować prawdopodobieństwo, jak i skutki powodzi. Konieczne jest zatem regionalne podejście do kwestii zarządzania ryzykiem powodziowym.
- 3) Rzeki i morza nie uznają granic. Niezbędne są zatem starania o współpracę transgraniczną pomiędzy mieszkańcami i zarządcami w obszarach przybrzeżnych, jak również we wszystkich obszarach zlewisk rzek. Konieczne jest wytworzenie solidarności między ludźmi, którzy nie są bezpośrednio zagrożeni przez powódzie a ludźmi, którzy mieszkają na brzegach lub wybrzeżach, zagrożonych powodzią.

przyjął na 58. sesji plenarnej w dn. 23-24 lutego 2005 r. (posiedzenie z dnia 23 lutego) następującą opinię:

1. Stanowisko Komitetu Regionów

Komitet Regionów

1.1 **przyjmuje z zadowoleniem** zasadnicze cechy Komunikatu Komisji, a w szczególności uzgodniony program działań w sprawie ochrony przeciwpowodziowej i **podkreśla**, że morza i rzeki stanowią dynamiczny system, którego nie można kontrolować poprzez proste lub sektorowe działania;

1.2 **zdaje sobie sprawę**, że środki ochrony przeciwpowodziowej w jednym regionie mogą wpłynąć negatywnie na powódź w innych regionach, położonych w górze bądź dole rzeki. Jest zatem ważne, by ustalić skutki działań przeciwpowodziowych dla całego dorzecza. Jednak takie podejście nie powinno prowadzić do narzuconych modeli, standardowych planów lub dalszej rozbudowy biurokracji, gdyż samorządy terytorialne wiedzą, że łączy je różnorodność, a nie jednolitość;

1.3 **zdaje sobie jednak sprawę**, że określanie skutków działań na obszarze całego dorzecza wymaga minimalnej liczby wskaźników standardowych. Wskaźniki te dają możliwość dokładnego dostrojenia i koordynowania działań na szczeblu międzynarodowym, krajowym, regionalnym i lokalnym. W celu zapewnienia elastyczności powinna być możliwa zmiana liczby wskaźników standardowych w zależności od okoliczności;

1.4 **podkreśla**, że należy uświadomić obywatelom znaczenie środków zapobiegawczych w przypadkach, gdy zagrożenie powodziowe nie jest dostrzegane. Bardzo ważne jest zaangażowanie ze strony obywateli, gdyż obywatele są faktycznymi nośnikami zasady solidarności. Jest to szczególnie ważne wśród obywateli, którzy mieszkają w dorzeczach, gdzie nie występuje poważne lub potencjalne zagrożenie powodziowe, ale których obszary mogą w szczególności tworzyć spływ wód powodziowych;

1.5 **zdaje sobie sprawę**, że w dniu 14 października 2004 r. Rada postanowiła, że w ramach regularnych spotkań kierowników urzędów gospodarki wodnej należy we współpracy z innymi zainteresowanymi podmiotami i odpowiednimi stronami opracować program działania w zakresie ochrony przeciwpowodziowej i **podkreśla**, iż europejskie samorządy terytorialne powinny uczestniczyć w jego tworzeniu;

1.6 **zachęca** i chętnie sam weźmie czynny udział w mobilizowaniu samorządów terytorialnych do opracowania przed rokiem 2007 planów, które z góry będą odpowiadały nowym możliwościom finansowania wspólnotowego, biorąc pod uwagę, że korzystanie z pomocy finansowej UE wymaga współfinansowania ze strony władz krajowych, regionalnych lub lokalnych.

2. Zlecenia Komitetu

Komitet Regionów

2.1 **uważa**, że zagrożenie powodziowe stanowi problem wspólny oraz że należy się nim zająć na poziomie całego dorzecza. Ogólnym celem winno być stworzenie wspólnej odpowiedzialności i solidarności na obszarze dorzecza, w celu uwzględnienia całego obszaru podczas poszukiwania skutecznych środków zwalczania zagrożenia powodziowego na małym obszarze dorzecza;

2.2 **uważa**, iż niezbędne jest podniesienie świadomości wszystkich zainteresowanych stron na obszarze dorzecza, a z pewnością mieszkańców obszarów górnej części rzeki, gdzie nie występuje, lub występuje nisko, zagrożenie powodziowe, ale których użytkowanie przyczynia się do tworzenia spływów wód powodziowych i **zaleca** zobligowanie wszystkich samorządów terytorialnych na obszarze dorzeczy do czynnego uczestnictwa w procesie planowania środków zapobiegawczych;

2.3 **popiera** podejście do rozwiązywania problemu zagrożenia powodziowego dla całego dorzecza jako integrowany sposób pracy, bez jakichkolwiek wyjątków sektorowych. Z metody tej należy korzystać przy stosowaniu zasady solidarności, którą Komitet również **popiera**;

2.4 **jest zdania**, że Centrum Monitorowania i Informacji na rzecz Ochrony Obywatelskiej Komisji Europejskiej mogłoby odegrać ważną rolę oprócz przekazywania informacji władzom szczebla krajowego i terytorialnego i **zaleca**, aby Centrum wprowadziło działania ukierunkowane na podniesienie świadomości również wśród innych zainteresowanych stron, zarówno społeczeństwa jak i przemysłu; w celu zwiększenia solidarności wśród mieszkańców całych dorzeczy **zaleca** on, aby Centrum stworzyło inicjatywy partnerstwa powodziowego;

2.5 **jest zdania**, że jedynie szerokie i zintegrowane podejście obejmujące kilka sektorów polityki może prowadzić do pożądaných efektów w dłuższym okresie czasu. Komitet Regionów **sugeruje** zatem, aby program działań w zakresie ochrony przeciwpowodziowej aktywnie zajął się szeregiem multidyscyplinarnych działań związanych z glebą;

2.6 **podkreśla** znaczenie wdrażania zasady solidarności w ramach strategii, opartej na trzech krokach — zatrzymanie, magazynowanie i odprowadzanie wody. Właściwe użytkowanie gruntów oraz system zarządzania wodą może zmniejszyć zagrożenie wystąpienia z brzegów dużych, a w szczególności małych rzek. Przykładem tego jest wykorzystanie pojemności retencyjnej gleby, małych systemów wodnych oraz małych dorzeczy jako zbiorników gromadzących wodę deszczową, które mogą zredukować największe przepływy powodziowe rzek;

2.7 **zaleca** Komisji opracowanie działań niezbędnych do zredukowania skutków bądź prawdopodobieństwa powodzi w postaci programu działań, uwzględniającego wszystkie odpowiednie szczeble współpracy. Tworzeniu planów zarządzania

ryzykiem powodziowym nie powinno stać na drodze wymijające stanowisko jakiegokolwiek państwa członkowskiego;

2.8 **zaleca**, aby przy opracowywaniu i dostrajaniu działań na rzecz ochrony przeciwpowodziowej stosować metody pracy oraz zasady wynikające z ramowej dyrektywy w zakresie polityki wodnej, bez starań o zmianę tej dyrektywy;

2.9 **jest zdania**, że w długim okresie program działań w zakresie ochrony przeciwpowodziowej powinien być dostosowany do wszystkich środków, które wynikają z dyrektywy ramowej w zakresie polityki wodnej;

2.10 **przyjmuje z zadowoleniem** program działań w zakresie ochrony przeciwpowodziowej wraz z krótko- i długookresowymi celami. W krótkim terminie jest kategorycznie niezbędne kontynuowanie istniejących inicjatyw, zwłaszcza tych ukierunkowanych na wdrożenie środków strukturalnych. Samorządy terytorialne w oczekiwaniu na program działań winny uczynić wszystko co w ich mocy, aby przeprowadzić konkretne działania w zakresie ochrony przeciwpowodziowej.

2.11 **jest zdania**, iż powodzenie programu działań w zakresie ochrony przeciwpowodziowej jest ściśle związane z otrzymaniem zadawalającego finansowania. Stanowisko to jest odzwierciedlone w proponowanych perspektywach finansowych na lata 2007-2013 oraz w propozycjach Funduszu Rozwoju Regionalnego, Funduszu Społecznego UE oraz Funduszu Spójności UE.

2.12 **stanowczo popiera** zaproponowaną przez Komisję metodę identyfikowania, rozpowszechnienia i propagowania dobrych praktyk. Poza państwami członkowskimi niezbędne jest do tego uczestnictwo samorządów terytorialnych, jak również wszystkich możliwych zainteresowanych podmiotów z różnych regionów.

Bruksela, 23 lutego 2005 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Peter STRAUB